

Sygn. akt IV U 446/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 listopada 2017r.

Sąd Okręgowy w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Tomasz Krzemianowski

Protokolant: sekr. sąd. Marta Leszczyńska

po rozpoznaniu w dniu 6 listopada 2017r. w Koszalinie

sprawy	H. R.
przeciwko	Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

o emeryturę

na skutek odwołania H. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

z dnia 28 kwietnia 2017 r. znak (...)

1. **oddala odwołanie,**
2. **nie obciąża ubezpieczonego H. R. kosztami zastępstwa procesowego.**

/SSO Tomasz Krzemianowski/

Sygn. akt: **IV U 446/17**

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. decyzją z dnia 28 kwietnia 2017r. odmówił ubezpieczonemu H. R. prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu zatrudnienia w warunkach szczególnych. W uzasadnieniu wskazał, że ubezpieczony ukończył wiek emerytalny, tj. 60 lat, nie przystąpił do OFE, udowodnił wymagany 25 – letni okres składkowy i nieskładkowy, lecz nie udokumentował na dzień 1 stycznia 1999r. wymaganego 15 letniego stażu pracy w warunkach szczególnych. Organ rentowy do wymiaru stażu pracy w warunkach szczególnych uwzględnił okresy od 27.04.1978r do 31.05.1981r, od 10.02.1982r do 31.07.1985r oraz od 01.11.1991r do 30.04.1992r, tj. 7 lat i 23 dni.

Ubezpieczony H. R. nie zgodził się z przedmiotową decyzją. Wniósł o jej zmianę poprzez przyznanie prawa do emerytury z tytułu zatrudnienia w warunkach szczególnych. Wskazał, że w okresie zatrudnienia w (...) stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał pracę w warunkach szczególnych w charakterze lakiernika i palacza kotłów. Prace te zostały wymienione w wykazie A dziale XIV pkt 1 i 17 stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów

z dnia 7 lutego 1982r. i ich wykonywanie powinno zostać uwzględnione do stażu pracy w warunkach szczególnych na dzień 1 stycznia 1999r. Ubezpieczony podkreślił również, że jego zdaniem organ rentowy nietrafnie do stażu pracy w warunkach szczególnych nie uwzględnił okresu odbywania przez niego służby wojskowej.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie od ubezpieczonego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Podtrzymał swoje stanowisko zaprezentowane w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Na rozprawie pełnomocnik organu rentowego dodatkowo wyjaśnił, iż nie zaliczono ubezpieczonemu do stażu pracy w warunkach szczególnych okresów:

- od 7.11.1975r do 28.06.1976r, w którym ubezpieczony przyuczał się do zawodu lakiernika,
- od 01.06.1981r do 09.02.1982r, w którym był zatrudniony na stanowisku robotnika magazynowego,
- okresu 01.08.1985r do 31.10.1991r, w którym zajmował nie tylko stanowisko palacza ale i robotnika gospodarczego,
- okresu od 01.05.1992r do 31.12.1998r, w którym zajmował stanowisko palacza CO oraz operatora.

Ubezpieczony wskazał, że nie domaga się zaliczenia do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia na stanowisku robotnika magazynowego, czyli od 01.06.1981r do 09.02.1982r. Wskazał też, że w okresie od 04.06.1991r do 31.10.1991r był zarejestrowany w urzędzie pracy jako bezrobotny z prawem do zasiłku. Od 1.11.1991r ponownie był zatrudniony jako palacz, na którym to stanowisku pracował do 30.04.1992r. Od 02.05.1992r do 4.10.1992r był zarejestrowany jako bezrobotny, a następnie od 5.10.1992r ponownie zatrudniony w (...) jako palacz co, robotnik placowy, konserwator i dozorca. W jego ocenie do stażu pracy w warunkach szczególnych powinny być zaliczone okresy jego zatrudnienia w (...), łącznie z okresem przyuczenia do zawodu lakiernika, a z wyłączeniem zatrudnienia na stanowisku robotnika magazynowego, a także okresy służby wojskowej, tj. od 29.06.1978r do 11.04.1978r.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony H. R. urodził się (...). Wiek 60 lat ukończył w dniu (...) Nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego.

(dowód-okoliczności bezsporne, nadto akta ZUS: wnioski o emeryturę k.1-4)

Pracę zawodową rozpoczął w roku 1972-po ukończeniu szkoły podstawowej. Od 12 listopada 1972r. do 16 lutego 1974r. był zatrudniony na stanowisku murarza w Kombinacie Budowlanym w K.. Następnie od 6 marca 1974r. do 30 sierpnia 1975r. był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie (...) w K. gdzie wykonywał pracę jeliciarza i magazynowego.

(dowód-akta ZUS dot. kapitału początkowego świadectwa pracy k.3,7; świadectwo ukończenia szkoły podstawowej k.28 akt osobowych ubezpieczonego za lata 1975-1991)

W dniu 30 października 1975r. zwrócił się do Dyrekcji (...) w K. z prośbą o przyjęcie go do pracy w charakterze lakiernika samochodowego. W dniu 7 listopada 1975r. ubezpieczony zawarł z Przedsiębiorstwem Państwowym “ (...)” w K. umowę o pracę na okres 1 roku w celu przyuczenia do wykonywania pracy lakiernika samochodowego. Od 29 czerwca 1976r. do 11 kwietnia 1978r. odbywał zasadniczą służbę wojskową. Po odbyciu służby wojskowej w dniu 27 kwietnia 1978r został zatrudniony w przedsiębiorstwie (...) na stanowisku lakiernika. Z dniem 1 października 1980r. powierzono mu obowiązki brygadzysty w Lakierni.

Z dniem 1 czerwca 1981r. na wniosek ubezpieczonego został przeniesiony do wykonywania pracy, jako robotnik magazynowy w magazynie nr 90, gdzie został zobowiązany do podpisania dodatkowej umowy o wspólnej odpowiedzialności materialnej pracowników. Na stanowisku tym pracował do 9 lutego 1982r.

W dniu 6 stycznia 1982r. ubezpieczony zwrócił się z prośbą o przeniesienie na stanowisko pracy palacza kotłowni. Pracodawca ubezpieczonego wyraził na to zgodę w dniu 10 lutego 1982r. Ubezpieczony w dniu 23 maja 1982r. uzyskał uprawnienia do eksploatacji urządzeń energetycznych- kotłów wodnych.

Z dniem 1 sierpnia 1985r. powierzono mu obowiązki palacza co –robotnika gospodarczego.

Z dniem 1 listopada 1987r. powierzono mu obowiązki palacza -operatora.

Od 15 listopada 1990r. do 14 lutego 1991r. został oddelegowany przez zakład pracy do wykonywania obowiązków u dzierżawcy R. J.. Stosunek pracy z ubezpieczonym został rozwiązany z dniem 28 lutego 1991r. z przyczyn organizacyjnych leżących po stronie zakładu pracy. Zakład pracy wystawił ubezpieczonemu świadectwo pracy, w którego treści wskazano, że ubezpieczony od 7 listopada 1975r. do 28 lutego 1991r. zajmował stanowiska lakiernika a następnie palacza c.o.

W dniu 26 stycznia 2005r. dyrektor operacyjny (...) wystawił ubezpieczonemu świadectwo pracy warunkach szczególnych, w którego treści wskazano, że od 10 lutego 1982r. do 31 października 1988r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę palacza wymienioną w Wykazie A dziale XIV poz.1 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

(dowód- k.26 akta osobowe ubezpieczonego za lata 1975-1991r.; umowa o pracę z dnia 7 listopada 1975r. k.11 akta osobowe ubezpieczonego za lata 1975-1991; kserokopia książeczki wojskowej k. 11 akt ZUS dot. kapitału początkowego; karta obiegowa przyjęcia po odbyciu służby k.60 akt osobowych ubezpieczonego za lata 1975-1991r.; zmiana angażu k. 71 akt osobowych ubezpieczonego za lata 1975-1991r.; podanie o zmianę stanowiska pracy k. 80 akt osobowych ubezpieczonego za lata 1975-1991.;karta obiegowa zmiany k.78 akt osobowych ubezpieczonego za lata 1975-1991.;umowa o wspólnej odpowiedzialności materialnej k.81 akt osobowych ubezpieczonego za lata 1975-1991; powierzenie obowiązków robotnika magazynowego k. 24 akt osobowych ubezpieczonego za lata 1975-1991; podanie ubezpieczonego o zmianę angażu k.113 akt osobowych ubezpieczonego za lata 1975-1991r.; powierzenie obowiązków palacza k.17 akt osobowych ubezpieczonego za lata 1975-1991r.; zaświadczenie ze S. Komisji Egzaminacyjnej z 23 maja 1982r. k. 33 akt osobowych ubezpieczonego za lata 1975-1991r.; zmiana angażu z 30 października 1987r. k. 88; czasowe oddelegowanie do innego podmiotu k.106 akt osobowych za lata 1975-1991r.; rozwiązanie umowy o pracę z dniem 28.02.1991r k. 15 akt osobowych za lata 1975-1991r, świadectwo pracy z dnia 28 lutego 1991r. k. 1 akt osobowych za lata 1975-1991r.; zmiana angażu z dnia 31 sierpnia 1985r. k. 23 akt osobowych za lata 1975-1991; świadectwo pracy w warunkach szczególnych z 2005r. k. 7 akt sądowych)

Od dnia 1 marca 1991r. do 31 maja 1991r. H. R. był zatrudniony jako palacz w Zakładzie Usługowo-Handlowym (...).

(dowód- k. 27 akt pracowniczych za lata 1992-2004)

Od 4 czerwca 1991r. do 31 października 1991r. był zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie Pracy w K. z prawem do pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

(dowód-k.17 akt ZUS dot. kapitału początkowego)

W dniu 31 października 1991r. ubezpieczony zawarł ponownie umowę o pracę z Przedsiębiorstwem Państwowym (...) w K. na stanowisku palacza c.o. na czas określony (czas sezonu grzewczego) od 1 listopada 1991r. do 30 kwietnia 1992r.

Od 2 maja 1992r do 4 października 1992r ubezpieczony H. R. był zarejestrowany jako bezrobotny w Rejonowym Urzędzie Pracy w K. i pobierał zasiłek.

W okresie od 5 października 1992r. do 30 kwietnia 1993r. ponownie został zatrudniony w przedsiębiorstwie (...) na stanowisku palacza na pełen etat oraz robotnika placowego na 1/2 etatu.

(dowód- akta osobowe ubezpieczonego za okres 1991-1992 umowa o pracę k. 18; zaświadczenia z Powiatowego Urzędu Pracy w K. – akta ZUS dot. kapitału początkowego, umowy o pracę, k. 5, 7 i 14 akt pracowniczych za lata 1992-2004, świadectwo pracy k.1; świadectwo pracy z dnia 30 kwietnia 1993r. akt ZUS dot. kapitału początkowego)

Od 1 maja 1993r. do 30 września 1993r H. R. został zatrudniony w przedsiębiorstwie (...) na stanowisku magazyniera-zaopatrzeniowca. Od 1 października do 31 maja 1994r na stanowisku palacza c.o. Od 1 czerwca 1994r do 30 września 1994r na stanowisku konserwatora. Od 1 października 1994r do 30 kwietnia 1995r na stanowisku palacza c.o. Od 1 maja 1995r do 24 września 1995r na stanowisku konserwatora. Od 25 września 1995r do 31 maja 1996r na stanowisku palacza c.o. Od 1 czerwca 1996r na czas nieokreślony na stanowisku palacza c.o. – konserwatora. Z dniem 1 lipca 2004r objął stanowisko dozorca- konserwatora.

(dowód – umowa o pracę, k. 38, 43, 49, 56, 62, 67, 101 akta pracowniczych za lata 1992-2004)

W dniu 1 października 2004r zakład pracy ubezpieczonego (...) Sp. z o.o. w upadłości wstawił ubezpieczonemu świadectwo pracy, w którego treści wskazano, że w okresie zatrudnienia wykonywał pracę palacza c.o, konserwatora, dozorca.

(dowód-akta osobowe ubezpieczonego za lata 1993-2004 k. 102)

Od 1 sierpnia 1985r. w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w sezonie grzewczym wykonywał pracę palacza pieca centralnego ogrzewania, ale jednocześnie w tym samym czasie, a także poza sezonem grzewczym, wykonywał obowiązki pracownika gospodarczego i konserwatora, a w ramach tego odśnieżał posesje, wykonywał prace hydrauliczne, naprawcze, porządkowe i sprzątające na całym obiekcie, w tym także koszenie trawnika. Taki sam zakres prac wykonywał w okresie zatrudnienia w zakładzie (...), który dzierżawił obiekty (...). W okresie jego zatrudnienia w (...) nie było innego pracownika odpowiedzialnego za prace konserwatorskie. Większe prace remontowe wykonywał inny pracownik, któremu także w pracach tych pomagał.

(dowód zeznania ubezpieczonego H. R. k. 20 – 20v, k.41-42 akt sądowych)

H. R. w dniu 6 kwietnia 2017r. złożył wniosek o emeryturę. Na dzień złożenia wniosku miał ukończone 60 lat i nie był członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego.

(dowód-akta ZUS dot. emerytury k.1- 8)

Przed organem rentowym na dzień 1 stycznia 1999r. udowodnił okresy:

Składkowe-25 lat 8 miesięcy;

Nieskładkowe-22 dni;

Staż sumaryczny 25 lat 8 miesięcy i 22 dni.

Staż pracy w warunkach szczególnych -7 lat i 23 dni. Organ rentowy do stażu pracy w warunkach szczególnych uwzględnił okresy zatrudnienia ubezpieczonego od 27 kwietnia 1978r. do 31 maja 1981r., od 10 lutego 1982r. do 31 lipca 1985r., od 1 listopada 1991r. do 30 kwietnia 1992r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. decyzją z dnia 28 kwietnia 2017r. odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury.

(dowód-akta ZUS dot. emerytury –karta przebiegu zatrudnienia k. 32; decyzja ZUS k.33;)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie.

H. R. domagał się przyznania mu prawa do wcześniejszej emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.jedn. Dz.U. z 2016r. poz 887 z ze zm.).

Stosownie do treści art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz.U. z 2017r., poz.1383), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 1999r., ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego, wynoszącego, co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a i 50e i 184.

W myśl art. 184 ust. 1 w/w ustawy ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, tj. 25 lat.

Emerytura, o której mowa w art.184 ust. 1 w/w ustawy, przysługuje pod warunkiem nie przystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Przepisami dotychczasowymi są przepisy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983r., Nr 8, poz. 43 z późn.zm.).

Stosownie do treści § 2 ust.1 w/w rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w wyżej wymienionym rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Zgodnie z § 3 w/w rozporządzenia, za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia.

W myśl § 4 w/w rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ponadto dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj faktycznie powierzonych mu i wykonywanej pracy. To nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale zakres faktycznie wykonywanej przez ubezpieczonego pracy decyduje o uznaniu jej za pracę w warunkach szczególnych (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 17 lipca 2015r. III AUa 270/15).

Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. Wykonywanie pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy oznacza, że pracownik nie ma powierzonych innych obowiązków jak tylko te, które dotyczą pracy w szczególnych warunkach (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 24 marca 2009r., sygn. I PK 194/o8, opubl. LEX nr 528152).

W przypadku ubezpieczonego H. R. bezsporną okolicznością było, że legitymuje się on wymaganym 60 letnim wiekiem emerytalnym oraz na dzień 1 stycznia 1999r. udowodnił wymagany 25 letni okres składkowy i nieskładkowy. Na dzień złożenia wniosku o emeryturę nie był członkiem OFE. Natomiast organ rentowy zakwestionował warunek pełnego 15-letniego stażu pracy w warunkach szczególnych. Za udowodniony przyjął okres 7 lat i 23 dni.

Okres pracy w warunkach szczególnych wiązał się z zatrudnieniem ubezpieczonego w przedsiębiorstwie (...) w K., w którym pracował, z przerwami wskazanymi w stanie faktycznym, w okresie od 07.11.1975r do 30.09.2004r. Przy czym zmieniała się nazwa i struktura organizacyjna tego przedsiębiorstwa. Spośród stanowisk pracy zajmowanych w tym czasie przez ubezpieczonego do wykazu prac w warunkach szczególnych należałoby odnosić i zweryfikować pracę lakiernika oraz palacza co. W tym zakresie nie było między stronami sporu. Chodziło zatem o rozstrzygnięcie, czy ubezpieczony wykonywał prace wyszczególnione w załączniku do rozporządzenia RM z dnia 7.02.1983r w wykazie A, dziale XIV pod poz. 1 – prace nie zautomatyzowane palaczy i rusztowych kotłów parowych lub wodnych typu przemysłowego oraz pod poz. 17 – lakierowanie ręczne lub natryskowe – nie zhermetyzowane.

Organ rentowy do stażu pracy w warunkach szczególnych zaliczył okresy:

- od 27.04.1987r do 31.05.1981r na stanowisku lakiernika,
- od 10.02.1982r do 31.07.1985r na stanowisku palacza co,
- od 01.11.1991r do 30.04.1992r na stanowisku palacza co.

Natomiast nie zaliczył pozostałych okresów zatrudnienia podnosząc, iż ubezpieczony nie wykonywał wówczas stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych.

Ubezpieczony przedstawił świadectwo pracy w warunkach szczególnych z dnia 26.01.2005r, w którym wpisano, że w okresie od 10.02.1982r do 31.10.1988r stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace palacza rusztowych kotłów parowych lub wodnych typu przemysłowego. Zaznaczyć jednak należy, że ani organ rentowy ani też Sąd nie są związani zapisami tego typu dokumentów prywatnych wystawianych ex post, nieraz po dłuższym okresie czasu od ustania stwierdzanego w nich zatrudnienia, które podlegają weryfikacji, przede wszystkim przez pryzmat zapisów w dokumentach źródłowych.

Sam ubezpieczony domagał się zaliczenia do stażu pracy w warunkach szczególnych pozostałego okresu zatrudnienia w przedsiębiorstwie (...) oraz firmie (...), dzierżawiącej okresowo obiekty od (...), a także okresu służby wojskowej. Konkretnie chodziło o okres od 7.11.1975r do 28.06.1976r, w którym przyuczał się do zawodu lakiernika, okresu od 29.06.1976r do 11.04.1978r, w którym odbywał służbę wojskową oraz pozostałego okresu zatrudnienia, kiedy był zatrudniony na stanowisku palacza. Przy czym sam ubezpieczony wskazywał, że nie podlegał zaliczeniu okres od 1.06.1981r do 09.02.1982r, w którym był zatrudniony na stanowisku robotnika magazynowego.

W ocenie Sądu najpierw należało zweryfikować pozostały okres zatrudnienia na stanowisku palacza c.o. – z uwagi na długość tego zatrudnienia. Nawet gdyby bowiem wliczyć do stażu pracy okres przyuczenia do zawodu lakiernika oraz służby wojskowej, to i tak ubezpieczony nie miałby wymaganego stażu pracy w warunkach szczególnych.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe – zapisy w aktach osobowych oraz zeznania ubezpieczonego nie pozwoliły na przyjęcie, aby wnioskowany okres pracy na stanowisku palacza, wyłączony przez organa rentowy, mógł być uznany za pracę w warunkach szczególnych. Praca ta nie spełniała bowiem koniecznego wymogu pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Wprost z zeznań ubezpieczonego wynikało, że poza czynnościami palacza c.o. wykonywał on w czasie pracy również inne czynności pracownicze, które generalnie można by określić pracami konserwatora – pracownika gospodarczego. I to nawet wtedy, kiedy tego dodatkowego zakresu obowiązków nie wpisywano mu do umowy. Ubezpieczony zupełnie spontanicznie zeznał bowiem, że w spornym okresie zatrudnienia w sezonie grzewczym wykonywał pracę palacza pieca centralnego ogrzewania, ale także w tym samym czasie, a także poza sezonem grzewczym, wykonywał obowiązki pracownika gospodarczego i konserwatora, a w ramach tego odśnieżał

posesje, wykonywał prace hydrauliczne, konserwatorskie, porządkowe i sprzątające na całym obiekcie, a także tego typu jak np. malowanie krawężników. Taki sam zakres prac wykonywał w okresie zatrudnienia w zakładzie (...), który dzierżawił obiekty (...). W okresie jego zatrudnienia w (...) nie było innego pracownika odpowiedzialnego za prace konserwatorskie. Większe prace remontowe wykonywał inny pracownik - mechanik, któremu także w pracach tych pomagał. Zeznania te miały potwierdzenie w części dokumentacji pracowniczej. I tak należało zwrócić uwagę, że w piśmie z dnia 31.08.1985r dotyczącym wprowadzonych zasad wynagradzania pracownika jako stanowisko pracy zakwalifikowano z dniem 1.08.1985r jako palacza co – robotnik gospodarczy (k. 23 akt pracowniczych za lata 75-91). Z umów o pracę za okres od 5.10.1992r do 30.04.1993r wynikało, że oprócz stanowiska palacza powierzono mu w tym samym czasie (także w sezonie grzewczym) na 1/2 etatu stanowisko robotnika placowego. Te formalne zapisy potwierdzały, że ubezpieczony, tak jak zeznawał, także w sezonie grzewczym wykonywał inne prace, które nie były pracami w warunkach szczególnych. Przy czym była to zupełnie odrębna kategoria prac, w ogóle nie związana ze stanowiskiem palacza c.o. Nie można też powiedzieć, aby były to prace o charakterze incydentalnym w stosunku do normalnego zatrudnienia. Jak stwierdził ubezpieczony: „ja sam byłem palaczem, ale przez cały czas się tym nie zajmowałem” (k.20). „Miałem stanowisko palacza c.o. plus robotnika placowego, a potem stanowisko palacza, konserwatora i dozorca. To się (przez cały okres zatrudnienia – dop. Sądu) różnie nazywało, ale przez cały czas chodziło o to samo, czyli prace porządkowe plus konserwatorskie związane z bieżącym funkcjonowaniem zakładu pracy. Byłem jak to się mówi wykorzystywany na maksa” (k. 20v). W innym zaś miejscu opisując charakter swojego zatrudnienia : „Musiałem wykonywać inne prace, bo nie było ludzi i jak w danym momencie nie paliłem w piecu, bo miałem podłożone, to wykonywałem inne prace (...). W okresie mojego zatrudnienia w (...) także w okresie grzewczym byłem jedynym konserwatorem” (k. 42). Z treści umów o pracę w kolejnych latach wynikało, że w sezonie grzewczym zatrudniany był na stanowisku palacza, a poza sezonem na stanowisku konserwatora. Były to jednak tylko formalne zapisy. Faktycznie zaś jak wynikało z zeznań ubezpieczonego także w sezonie grzewczym wykonywał obowiązki konserwatora – robotnika gospodarczego. I dotyczyło to całego okresu zatrudnienia. Jeżeli zaś poza sezonem grzewczym ubezpieczony w pełnym wymiarze czasu pracy (8 godzin) wykonywał obowiązki konserwatora-pracownika gospodarczego i był przez cały czas jedynym konserwatorem, to oznaczało, że także w sezonie grzewczym zakres tych dodatkowych obowiązków nie był incydentalny, skoro poza sezonem składał się na pełny wymiar czasu pracy (miał taki zakres obowiązków konserwatora- pracownika gospodarczego, że poza sezonem wypełniał cały czas jego pracy, a w sezonie grzewczym skoro nikt go we tych pracach nie zastępował, to także stanowiły one istotny zakres jego czasu pracy). Pewnych dodatkowych informacji, pozostających w zgodzie z dotychczas poczynionymi ustaleniami dostarczał znajdujący się w aktach pracowniczych zakres obowiązków z grudnia 1997r, gdzie obok obsługi pieca c.o., powierzono mu także takie czynności jak : utrzymanie porządku na terenie Spółki i wokół posesji, odśnieżanie terenu Spółki i chodnika przed budynkiem, malowanie i konserwacja budynków i budowli oraz wykonywanie zadań zastępczych lub dodatkowych na rzecz Spółki wg. wskazań przełożonego. Przypomnieć należy, że ubezpieczony zeznał, że w spornym okresie charakter jego pracy i zakres powierzonych mu obowiązków, niezależnie od tego jak to formalnie ujęto w dokumentach, przez cały czas był taki sam – dzielił prace palacza i konserwatora – pracownika gospodarczego. Zaznaczyć także należy, że zeznania ubezpieczonego były jedynym osobowym źródłem dowodowym w sprawie. Mimo że Sąd pouczył ubezpieczonego o możliwości wnioskowania o przeprowadzenie innych dowodów, w tym z zeznań świadków, nie złożył on innych wniosków dowodowych (k.17v, 41). W tym stanie rzeczy Sąd pozbawiony był podstaw dowodowych do czynienia odmiennych ustaleń, niż te, które wynikały z jednoznacznych zeznań ubezpieczonego.

Sąd nie weryfikował okresów zatrudnienia przyjętych przez organ rentowy jako praca w warunkach szczególnych (czy zasadnie je tak zakwalifikowano), bowiem nie było to, co oczywiste, objęte treścią odwołania.

Reasumując zatem, poza okresami przyjętymi przez organ rentowy, w okresie zatrudnienia od 1 sierpnia 1985r, ubezpieczony nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu, pracy w warunkach szczególnych. Pracę palacza, którą można by zakwalifikować do takiej kategorii prac, dzielił z zakresem pracy, która nie była zaliczana do prac w warunkach szczególnych. Przypomnieć należy, że wykonywanie pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy oznacza, że pracownik nie ma powierzonych innych obowiązków jak tylko te, które dotyczą pracy w szczególnych warunkach (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 24 marca 2009r., sygn. I PK 194/08, opubl. LEX nr 528152). Co zresztą jest logiczne, bo w takim wypadku odpada przesłanka

znacznej uciążliwości oraz szkodliwości prac wykonywanych w warunkach szczególnych (konkretnie w wypadku ubezpieczonego nie przebywał przez cały czas w warunkach oddziaływania kotła grzewczego).

Tym samym już w tym miejscu można by zakończyć dalszą analizę, bowiem nawet zaliczenie do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu przyuczenia do zawodu lakiernika oraz służby wojskowej, nie dawało wymaganego okresu 15 lat (łącznie z bezspornym okresem uznanym przez organ rentowy). Dla porządku jednak stwierdzić należy, że Sąd ocenił, iż te okresy powinny być zaliczone do okresu pracy w warunkach szczególnych. Z treści umowy o pracę z dnia 7 listopada 1975r (k.11 akt pracowniczych) wprost wynikało, że zatrudnienie ubezpieczonego obejmowało przyuczenie do zawodu lakiernika, ale w ramach tego powierzono mu obowiązki lakiernika samochodowego, w wymiarze 41 godzin tygodniowo, a więc w pełnym wymiarze czasu pracy. Ubezpieczony zeznał, że ucząc się wykonywał faktycznie takie same prace jak lakiernik. Wykaz prac w warunkach szczególnych obejmował przy tym nie konkretne stanowisko, a więc lakiernika, lecz rodzaj pracy – lakierowanie ręczne lub natryskowe, nie zhermetyzowane. Zatem okres od 7.11.1975r do 28.06.1976r powinien być zaliczony do okresu pracy w warunkach szczególnych. Jak wynikało z jednoznacznych zapisów ksiąteczki wojskowej – od 29.06.1976r do 11.04.1978r ubezpieczony odbywał służbę wojskową, zaś od 27.04.1978r powrócił do pracy na stanowisku lakiernika, którą wykonywał do 31.05.1981r i ten ostatni okres organ rentowy słusznie zaliczył do stażu pracy w warunkach szczególnych. Jednak takiemu zaliczeniu powinien także podlegać okres służby wojskowej. Zgodnie bowiem z orzecnictwem SN zaliczeniu do okresu pracy w warunkach szczególnych podlega okres służby wojskowej nawet wówczas, gdy nie był on poprzedzony zatrudnieniem w warunkach szczególnych, jeżeli po jej odbyciu pracownik w ciągu trzydziestu dni podjął zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym był zatrudniony przed powołaniem do służby (wyrok SN z dnia 11 sierpnia 2016r, II UK 319/15, Lex nr 2113368). Taka sytuacja miała miejsce w przypadku ubezpieczonego, który niezwłocznie po zakończeniu służby wojskowej, powrócił do swojego macierzystego zakładu pracy i podjął pracę jako lakiernik. Łącznie z obu tytułów do stażu pracy w warunkach szczególnych podlegał doliczeniu okres 2 lat, 5 miesięcy i 4 dni, co razem z okresem uznanym przez organ rentowy dawało 9 lat 5 miesięcy i 27 dni. Jak już wyżej sygnalizowano jest to okres krótszy niż wymagany do uzyskania prawa do emerytury, 15 letni staż zatrudnienia w warunkach szczególnych na dzień 1 stycznia 1999r.

Podsumowując, ubezpieczony w postępowaniu sądowym nie zdołał udowodnić, że spełnia wszystkie wymagane prawem warunki do przyznania emerytury z tytułu zatrudnienia w warunkach szczególnych. Na dzień 1 stycznia 1999r. nie osiągnął wymaganego okres zatrudnienia w postaci 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Kierując się powyższymi ustaleniami Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴§1 KPC oddalił odwołanie ubezpieczonego od decyzji organu rentowego- o czym orzeczono w pkt 1 sentencji wyroku.

Ze względu na niekorzystną sytuacją materialną ubezpieczonego (osiąganie niskich dochodów z tytułu zatrudnienia) oraz błędne przekonanie o słuszności swoich żądań, Sąd Okręgowy na podstawie art. 102 KPC nie obciążył ubezpieczonego kosztami zastępstwa procesowego strony przeciwnej- o czym orzeczono jak w pkt 2 sentencji wyroku.

/SSO T. K./

ZARZĄDZENIE

- 1.odnotować;
- 2.odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć ubezpieczonemu;
- 3.przedłożyć z wpływem lub za 21 dni.